

Szinetár Tibor A Szüleivel

Itt a nővérem van, Margit, a férjével, Szinetár Józseffel és a fiuk, Tibor. Jobbról meg egy negyedfokú unokatestvér, Mózes, egy kolozsvári séta alkalmával. A képet a fiúnak adták, a hátán az van, hogy 'Emléklül Aputól Tibinek'. Margit Egeresen született, 1908-ban. Nagyon szerető szívű volt, ő volt mindünk közül a leggyengébb, a legbetegesebb, és miután férjhez ment, lett egy kisfia, és az egész család körülötte forgott. Egy bolti alkalmazotthoz ment, ott, Egeresen, Szinetár Józsefhez. Nagyon szorgalmas, jóképű fiú volt, őt is Németországba vitték munkatáborba, de nem oda, ahova a bátyámat, és ott halt meg. Tőle kaptam egy levelezőlapot: 'Jól vagyok, a Waldsee-nál' -- egy rejtjeles helynév [Föltehetően tehát Auschwitzba deportálták, nem Németországba. Lásd: Waldsee. -- A szerk.]. Valószínűleg csak ennyit volt szabad nekik írni. Erős, fiatal fiú volt, egyidős volt a nagyobbik nővéremmel, ő 1899. december harmincegyedikén született, a nővérem meg 1900. január másodikán. Mindig nevettünk ezen, kétnapos korkülönbség, mégis egy évvel idősebb. Margit, miután szült, a legellenállóbbá vált. Rendkívül jó kezű volt, megtanult varrni, ott, a községben, egy nagyon jó varrónőnél. Olyan keze volt, hogy tanulás nélkül -- a varrónő női szabó volt -- tudott férfiinget varrni, férfinadrágot, alsóneműt, női ruhát, kabátot. És a legnagyobb nővérem elvitte Désre, hogy tanuljon meg varrni a legjobb szabótól. Ott volt néhány hónapig, és megtanult szabni. Volt egy családi barátnőnk itt, Kolozsváron, aki luxusfehérmű-varrónő volt, ő tanította meg. Ő varrt és szabott mindent a családnak A kisfia, Tibor az öt testvér egyetlen gyermeke volt, elképzelheti, mennyire szerettük! Ő se tudta, kit szeressen jobban, a nagynénjeit, az anyját, az apját, a nagyszülőket. Mégis a leginkább édesapámat szerette, ezt ő mondta. A zsidóknál a fiúk tizenhárom évesen a hitközség tagjaivá válnak, Izraelben a lányok is megélik ezt az ünnepet [lásd: bár micvá; bát micvá]. Az a szokás, hogy ilyenkor a gyermek beszédet tart, elbúcsúzik a gyermekkortól. Megköszönte a szüleinek, hogy fölnevelték, és -- most is sírva fakadok, annyira megható volt -- amikor apámhoz ért, szegény gyerekek elakadt a hangja. 'És te, nagyapám (mert tegezte apát, mi is tegeztük a szüleinket), te is, nagyapám, nem tudom, hogy búcsúzzam el tőled?' És a gyerek nem tudta folytatni, megölelte a nagyapját, és mindketten sírtak, és az egész közönség -- minthogy anyám ebédet adott -- sírva fakadt. Ilyen volt ez a gyerek. Nem

kényeskedett, egész egyszerűen így, spontán fejezte ki az érzéseit. Jött, megpuszilt, megölelt: 'Úgy szeretlek!' -- de nem udvarolt egyikünknek sem. A fiú még Egeresen volt, ott járt elemi iskolába, a nagyszüleinél -- mi már nem voltunk otthon. Volt ott minden, ami a falusi gazdáknak volt -- tyúkok kutyák, libák, csirkék. Leült az udvar közepébe, és a csirkék és ludak és kacsák a vállára szálltak meg a fejére, a szomszédságban minden borjúnak meg tehénnek tudta a nevét, úgy járt velük, mint akármelyik paraszt. Szerették a parasztok. Ha ment az utcán, és látott egy idős embert, megfogta a kezét, átvezette a túlsó oldalra. Rendkívüli gyermek volt! Ahogy nagyobb lett, a szülei elvitték Kolozsvárra. Tizenöt éves volt, amikor deportálták, ugyanott volt egy osztálytársa is, szintén egeresi -- ma is él Izraelben -- és egy szomszéd, aki szintén Izraelben van most. Amikor jött a parancs, hogy öljék meg ezeket a gyerekeket, elvitték a krematóriumba, és ez a fiú, aki túlélte, elbújt egy kemencébe, így maradt életben, a többi meghalt.